

VELKOMMEN TIL SPORENE VED STORE TÅRNBY

Den gule rute, markturen, er ca. 3 km lang, og den røde rute, nattergaleturen, er ligeledes ca. 3 km. Numrene på kortet henviser til nedenstående beskrivelser. God tur.

1

Fra amtets parkeringsplads i Stolpehuse starter sporene ad Holmevej. Ved markdiget drejer »Gul rute« til venstre ad et kørespor langs markdiget, mens »Rød rute« fortsætter ad Holmevej.

2 ET KUPERET LANDSKAB

Landskabet her er mere kuperet end man kan se fra Køgevej. Markdiget afgrænser den oprindelige Bjergagergårds mark mod øst. Diget er fredet, og dets oprindelse fortæber sig i historien.

3 BÆLSMOSEN

Mosens lokale navn er Bælsmosen. I følge overleveringer har mosen sammen med lavningen på naboens mark - Møllekæret - engang samlet vand til drift af en vandmølle. I dag afvandes mosen med afløb i 3 meters dybde. Den tidligere højmosede dækkede engang flere tønder land.

4 KVÆGET GRÆSSEDE I ENGENE

Sporet går her ad Engvej, der er byens vigtigste vej til engene. Indtil midten af 1940'erne var gårdene i St. Tårnby nogle af landets bedste kvæggårde. De fugtige engesikrede forsyningen af sommergræsning, og overskuddet kunne bjærges som hø. Sommeren igennem har her været en livlig trafik med kreaturer og høvogne. Græsningen ophørte, og indtil omkring 1990 lå engene ubeskyttede hen. Nu udføres der omfattende landskabspleje, og engene bliver igen afgræsset. Fra Engvejens højeste punkt, Evighedsbanken, er der en smuk udsigt over Tryggevælde Ådal.

5 KIRKESTIEN

Engvejens forlængelse ned over åen til Strøby hedder

Kirkestien. Historien fortæller, at beboerne i en af byerne var utilfredse med den lokale præst. De løste derfor sognebånd til genbosognet og oprettede stien. Om initiativet skyldtes borgerne i St. Tårnby eller Strøby vides ikke.

6 STORE TÅRNBY GRUSGRAV

Så længe transporten foregik med hestekøretøjer, blev der gravet grus her. Gruset er af ringe kvalitet, og gravningen er for længst ophørt. Da der er fare for jordskred, har ejeren forbudt adgang til grusgraven.

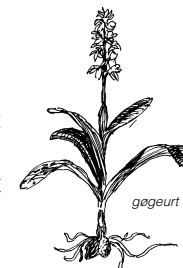
7 HUSMANDSENGENE

Ved udskiftningen i 1805 blev engene tildelt husmæn-

dene i Stolpehuse. Fra år 2000 deltager engene i fælles afgræsning og hermed har projekt afgræsning af alle engene i Tårnby sogn nået sit endemål. Fra rød rute er der direkte adgang til et fugletårn med udsigt over Tryggevælde Ådal.

8 TØRVEENGEN

Områdets gårde ejer i fællesskab denne eng. Her har tidligere været gravet tørv, senest under Anden Verdenskrig. I engene findes gøgeurt, der er totalt fredet. Engene afgræsses for at bevare dette særlige levested.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med gule og røde trekanter på pæle

LANDMANDENS AFGRØDER

Hvede
Hvede er verdens vigtigste kornart, og en af de mest dyrkede i Danmark. Den umodne hvedemark kendes på sin blågrønne farve. Akset i toppen har ingen stak, »hår«. Hveden bruges til dyrefoder og mel.

Byg
Vårbyg og vinterbyg er den mest dyrkede kornart i Danmark. Byg anvendes især til dyrefoder og ølfremstilling. Den kendes let på de lange stak - de lange »hår«, der sidder på akset i toppen af bygplanten.

Raps
Rapsen er let at kende på sin gule farve, når den blomstrer. Rapsen kan blive over 2 meter høj. Af rapsens små sorte frø udvindes olie, der bruges til madolie, farve og lak. Olien kan også bruges til brændstof til biler og traktorer.

Ærter
Ærteplanten med sine slyngtråde kendes fra køkkenhaven, hvor bælgen, der er ærtens frugt, kan nydes frisk om sommeren. Ligesom kløver, er den i stand til at fiksere kvælstof fra luften. Ærterne dyrkes både til konserver og til foder.

© Kort & Matrikelsyrelsen (G. 21-01)

Sporene ved Store Tårnby ligger ca. 11 km. sydøst for Køge. Du kan evt. tage bus 255, Køge - St. Tårnby, stå af ved Engvej eller Stolpehuse. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne.

HUND I SNOR

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods.

Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

Sporene ved Store Tårnby

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Løvskov		Sø/Hav/Vandløb
	Granskov		Mose/sump
	Bymæssig bebyggelse		

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		Rød rute
	Gul rute		
	4 Henvisning til forklaring		
	Fugletårn		

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Amtrådsforeningen · Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Skovforening · Friluftsrådet · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet
Tekst: Børge Svendsen · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

